

Kinga Fink

OD REDAKCJI

Prezentowana monografia stanowi kontynuację podjętej w tomie 18. problematyki tradycji muzycznych będących istotnym przejawem muzycznego dziedzictwa wielokulturowej Galicji. Dziedzictwo to przetrwało rozpad monarchii austro-węgierskiej i do dziś pozostaje ważnym elementem kulturowego imaginarium Polski i Ukrainy. Jako świadectwo złożonej historii tego obszaru tworzy przestrzeń dialogu i przyczynia się do budowania wspólnotowej więzi.

Idea przewodnia niniejszej publikacji wyrażona została w jej tytule. Kluczowe znaczenie ma tu triadyczny model obejmujący następujące po sobie pojęcia: *źródła, przemiany, tożsamość*. W koncepcji tej kryje się próba uchwycenia fenomenu kultury muzycznej Galicji poprzez refleksję skoncentrowaną wokół jej genezy i zaplecza źródłowego, procesów ciągłości i przeobrażeń wynikających ze zmian obyczajowych, społeczno-politycznych i cywilizacyjnych oraz związanych z nimi sposobów kształtowania się tożsamości. W tym układzie tożsamość jawi się jako rezultat interakcji zakorzenionych zarówno w regionalnej odrębności, jak i w europejskich przemianach nowoczesności.

Zamieszczone w tomie teksty są wynikiem ustaleń badaczy biorących udział w XIX Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Musica Galiciana* „Muzyczne tradycje Galicji – źródła, przemiany, tożsamość” zorganizowanej przez Instytut Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego we współpracy z Państwową Szkołą Muzyczną I stopnia im. Zygmunta Mycielskiego w Strzyżowie i Strzyżowskim Towarzystwem Muzycznym (Rzeszów–Strzyżów, 16–17 maja 2024). Autorzy artykułów reprezentują ośrodki akademickie oraz ośrodki działalności naukowej i kulturalnej w Polsce (Warszawa, Kraków, Poznań, Gdańsk, Bydgoszcz, Wrocław, Łódź, Katowice, Opole, Białystok, Lublin, Tarnów, Rzeszów, Wiśniowa) i Ukrainie (Kijów, Lwów, Iwano-Frankiwnsk, Drohobycz).

W niniejszym tomie znalazło się trzydzieści tekstów. Publikację otwiera artykuł Rafała Ciesielskiego, który podejmuje interpretację tytułowej triady: źródła – przemiany – tożsamość, odnosząc ją do lokalnej kultury muzycznej i wprowadzając czytelnika w główne zagadnienia monografii. Pozostałe zebrane w tomie teksty podzielono na cztery części tematyczne oraz *Addendum*. Na część pierwszą, zatytułowaną *Źródła muzycznego dziedzictwa*, składają się teksty Marka Bebaka, Beaty Lorens, Barbary Maresz, Jeremiusza Glenska i Hanny Karaś ukierunkowane na rekonstrukcję obrazu kultury muzycznej dawnej Galicji w oparciu o zachowane materiały źródłowe, głównie archiwalne. Autorzy tekstów zamieszczonych w części drugiej, *Przemiany i kontynuacje*, Jakub Woszczalski, Joanna

Lusek, Ołena Berehowa, Paweł Glugła, Luba Kijanowska-Kamińska, Mariana Poltorak i Mirosław Dymon, omawiają rozmaite aspekty życia muzycznego na obszarze dawnej prowincji habsburskiej, które są następstwem pewnej ciągłości galicyjskich tradycji muzycznych, ale też ich głębokich przeobrażeń zachodzących pod wpływem zmieniających się uwarunkowań społecznych, politycznych i instytucjonalnych. W części trzeciej, opatrzonej tytułem *Kształtowanie tożsamości*, Teresa Mazepa, Magdalena Dziadek, Agata Glišńska, Małgorzata Woźna-Stankiewicz, Andrzej Szypuła, Iryna Bermes i Oksana Bassa podejmują zagadnienia dotyczące szeroko rozumianej problematyki tożsamości – zarówno jednostkowej, jak i społecznej – z uwzględnieniem jej wymiaru regionalnego, wpisanego w specyfikę galicyjskiej tradycji, w której muzyka odgrywa niebagatelną rolę. Związkom artystów ze światem muzycznym Galicji, wzajemnym relacjom i oddziaływaniu środowisk, z którymi współpracowali, poświęcone są teksty Tomasza Baranowskiego, Michała Piekarskiego, Wiktora Misiaka, Iwony A. Siedlaczek, Roberta Kaczorowskiego, Barbary Mielcarek-Krzyżanowskiej, Joanny Cieślik-Klauzy i Iwony Grodź zamieszczone w części czwartej, *Wpływy i inspiracje*. Dopelnieniem zasadniczej treści tomu jest część *Addendum* zawierająca teksty Marty Kłak-Ambrożkiewicz i Bożeny Weber, które kierują uwagę czytelnika ku różnym kontekstom galicyjskiej kultury i sztuki.

Doświadczenia przywołane w jednym z referatów zaprezentowanych podczas ostatniej edycji konferencji *Musica Galiciana* ukazują, jak dalekosieźny bywa rezonans publikacji w ramach niniejszej serii¹. Podobnie jak w przypadku poprzednich tomów, redaktorzy wyrażają nadzieję, że prezentowana monografia pozwoli spojrzeć na muzyczny pejzaż dawnej Galicji z nowej perspektywy i otworzy pole do dalszych interdyscyplinarnych badań, które z pewnością wzbogacą nasze rozumienie tego wyjątkowego regionu.

¹ Referat *Rozmówiony w muzyce rejent z Sanoka – druga odsłona* wygłoszony przez prof. Martę Wierzbieniec nakreślił historię jednostkowej, lecz znaczącej recepcji jej artykułu sprzed kilkunastu lat – recepcji, która zaowocowała podróżą potomka galicyjskiej rodziny mieszkającego w USA do Polski w poszukiwaniu śladów działalności swojego przodka.